

Kerkmuzikaal profiel Protestantse Gemeente Warnsveld/Leesten

Het muzikaal profiel van de protestantse gemeente Warnsveld/Leesten

In de liturgie klopt het hart van de gemeente. Alles komt in de liturgie bij elkaar - en vanuit de liturgie stroomt iedereen weer uit. In de liturgie ontmoeten mensen elkaar rondom het woord, in brood en wijn, in het teken van de doop en in het bidden en zingen.

De kerkmuziek – vocaal en instrumentaal - is hier een essentieel onderdeel van, waarbij actieve deelname van de gemeente het uitgangspunt is. Muziek hoort bij de liturgie. Zingen is dubbel bidden, zeggen we wel eens. Daarin zingt de gemeente haar geloof uit en zingt het zich te binnen. Muziek maakt het kyrie en het gloria, het geloof en de vragen, de klacht en de inkeer tot een geleefde werkelijkheid. Daarbij kan het gaan om gemeentezang, de begeleiding daarvan, en de inbreng van andere vormen van muziek in de eredienst (koor- of solomuziek).

Onze gemeente telt ruim 1.700 leden en heeft een zeer gevarieerde samenstelling. Er zijn uiteenlopende wensen en verlangens rondom de eredienst. Dit muzikaal profiel biedt ruimte aan die veelkleurigheid, hetgeen zich vertaalt in ruimte voor variatie en diverse vormen van muziek, waarbij ook rekening gehouden wordt met verschillende leeftijdsgroepen. De veelkleurigheid binnen de geloofsbeleving vraagt om met elkaar in gesprek te zijn en te blijven. Bij de aanpak voor het opstellen van het kerkmuzikaal profiel is daarom het gesprek met de gemeente een nadrukkelijk uitgangspunt. Bij het opstellen van het muzikaal profiel is het beleidsplan 2019-2022 van onze gemeente als vertrekpunt genomen.

Verbinding is één van de kernwaarden van haar beleid, die ook binnen de kerkmuziek als van essentieel belang wordt ervaren. Verbinding tussen jong en oud, tussen geloof en het leven van alledag, tussen gemeente en dorp.

Nauw daarmee samenhangt de kernwaarde betrokkenheid. We ervaren het als waardevol wanneer gemeenteleden actief participeren (kinderen steken de tafelkaarsen aan en bidden het drempelgebed, lectors verzorgen de lezing, de werkgroep KerkInActie geeft regelmatig een toelichting bij de inzameling).

De kernwaarde gastvrij kleurt mede het liturgisch profiel van de eredienst in de Martinuskerk. Hier is sprake van diversifiëren; er is sprake van een verschillend aanbod van typen dienst.

Liturgisch profiel

Met het opstellen van het muzikaal profiel voor de kerkmuziek zijn wij op zoek geweest naar wat ons als gemeente samenbindt en wat ons inspireert.

Liturgie is wat je samen doet en beleeft; we zingen, luisteren naar Gods Woord, bidden voor de wereld, elkaar en onszelf, brengen onze gaven, delen brood en wijn en ontvangen zegen. Er zit beweging in de eredienst. En die beweging is de liturgie. We kunnen het meemaken en beleven.

Het liturgisch profiel van de eredienst wordt grotendeels bepaald door de oecumenische orde van dienst, die wordt gekenmerkt door de onderdelen drempelgebed – kyrie – gloria-geloofsbelijdenis (waarbij het laatste onderdeel momenteel nauwelijks tot geen aandacht krijgt; dit zou iets zijn om in de komende tijd over na te denken). Binnen deze orde is er veel ruimte voor responsorische elementen, waarbij ook kinderen een rol spelen. Maar daarnaast

zijn er vele verschillende typen van dienst; een Ionadienst, een dienst met een liedpreek, jongeren diensten (KIC-vieringen), overstapviering, oogstdienst, cantatedienst, theaterdienst, dialectdienst etc. Hoewel er ruimte is voor veel verschillende typen liederen, worden er geen evangelische liederen gezongen in de eredienst.

Eén van de kernen van dit liturgisch profiel is dat er grote waarde gehecht wordt aan zorg voor kwaliteit van de eredienst. Dit komt tot uitdrukking in zorgvuldig gekozen vormen, rituelen en onderdelen van de liturgie, aansluitende bij de liturgisch-oecumenische traditie van de kerk. De liederen en muziekvormen worden gekozen op muzikale en theologische kwaliteit. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Liedboek - Zingen en bidden in huis en kerk, 2013. Vanaf het verschijnen van dit liedboek wordt er iedere maand gekozen voor een lied van de maand, dat door de gemeente wordt ingestudeerd. Daarbij wordt elk aandachtsveld verkend (a. psalmen (berijmd en onberijmd) b. nieuwe Nederlandse liederen (bundels e.a. ná 1973) c. nieuwe buitenlandse liederen (recente Europese kerkboeken, wereldmuziek) d. kinder-, jeugd- en tienerliederen e. liturgische gezangen f. overige zangvormen (canons e.a.) g. gebeden en teksten voor meditatie). Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van het Dienstboek (Dienstboek – een proeve), waarin een schat aan materiaal te vinden is aan orden van dienst en gebeden, teksten en liturgische gezangen, en ook van oecumenische liedbundels zoals Zangen van Zoeken en Zien, meditatieve liedbundels uit Iona en Taizé, en kinderliedbundels als Geroepen om te zingen en Zitten of Opstaan (met geloofslidjes uitgegeven door SGO Hoevelaken).

We hechten eraan dat er ook voor kinderen en jongeren herkenbare en nieuwe liederen en muziek binnen de vieringen aanwezig is, waarbij we podium willen bieden aan hun eigen instrumentale of vocale muziek. Ook hier hechten we aan muzikale en theologische kwaliteit. Het nieuwe liedboek biedt hiervoor uitstekende mogelijkheden en daarnaast is er ruimte voor andere (muzikaal en theologisch verantwoorde) muziek.

De kerkmusicus

De kerkmuziek wordt geleid door een professioneel opgeleide (kerk)musicus. De musicus begeleidt de gemeentezang en werkt met regelmaat samen met vocalisten of instrumentalisten (bij voorkeur uit de eigen gemeente en/of uit de nabije omgeving). Ook geeft de musicus met regelmaat leiding aan een projectkoor/cantorij. Er wordt veel waarde gehecht aan de samenwerking in voorbereiding en uitvoering van de eredienst tussen het predikantenteam en de musicus. Beide dragen bij aan een liturgische vorming van de gemeente en een inhoudelijke deelname.

Ons instrumentarium en kerkgebouw

De Martinuskerk beschikt over een kerkorgel, een kabinetorgel en een piano. Aan deze instrumenten wordt goede, kwalitatieve zorg en onderhoud besteed (duurzaam).

De akoestiek van de Martinuskerk is prachtig; de kerk biedt naast plek voor de eredienst dan ook bij uitstek een goede plek voor vocalisten en instrumentalisten, koren en orkesten. En de kerk wordt ook regelmatig gebruikt voor concerten.

De huidige inrichting van de kerkruimte met banken is vrij statisch. Af en toe worden banken verschoven, maar dat is een arbeidsintensief proces en banken zijn geen flexibel wendbare voorwerpen. Om meer recht te kunnen doen aan het liturgisch profiel zou het wenselijk zijn om de vaste banken te vervangen door stoelen. De opstelling van de banken is nog historisch

bepaald en gericht op de preekstoel, terwijl het liturgisch profiel (met o.a. de liturgie met responsorische elementen) vraagt om meer flexibiliteit.

Waar willen we naar toe

In de werkgroep is nagedacht over de vraag van het waarom, wat en hoe van de kerkmuziek. We vinden het belangrijk dat jong en oud zich betrokken kunnen voelen bij de verschillende elementen in de eredienst. Dit kan door actieve *participatie* (responsies, lectores, musici, zang, koren, musicals), maar ook door het beleven van meditatieve muzikale momenten en verstillingsmomenten.

Er wordt gehecht aan een goed verzorgde liturgie, met verbindende en betekenisvolle onderdelen, waarbij ook ruimte is voor spontaniteit en creativiteit (kwaliteit). Bezielde liturgie, waar hoofd en hart geraakt kunnen worden (*beleving en geloofsvorming*). Daarbij hechten we enerzijds aan de rijke schat die de traditie ons biedt (herkenbaarheid), maar zoeken we ook naar nieuwe en aansprekende vormen die uitnodigen om mee te doen. De kernwaarde gastvrijheid kleurt mede onze *identiteit* en daarom hechten we aan een verschillend aanbod van typen dienst en een ruime keuze aan liederen en muziek, zodat zowel jong als oud zich welkom kan voelen (diversifiëren).

Werkplan

Vanuit de kernwaarden van het beleidsplan (verbinding en ontmoeting, nieuwsgierigheid en aandacht, gastvrijheid en solidariteit) en de bovengenoemde gedachten heeft onze gemeente een musicus nodig die:

- zowel de gemeentezang kan begeleiden, als ook samen wil werken met andere musici
- naast het kerkorgel en kabinetorgel ook andere instrumenten wil gebruiken en/of met andere instrumentalisten samen wil werken om de gemeentezang te begeleiden (diversiteit aan instrumenten)
- enthousiast wil samenwerken met anderen en daarin flexibel is. De gemeente kent tal van mensen die een instrument bespelen en veel mensen die graag aan een projectkoor / cantorij / kinderkoor deelnemen.
- met kinderen en jongeren samen wil musiceren en/of hen begeleiden bij hun aandeel in de eredienst

en willen wij in de komende vier jaar:

- een 'vaste' kern aan (amateur)musici, die willen meewerken aan de viering
- naast het zingen van liederen ook ruimte geven aan instrumentale invulling van liturgische onderdelen, waarbij geluisterd kan worden. Hierbij wordt grote waarde gehecht aan 'live'- muziek, bij voorkeur akoestisch.
- een aantal gemeenteleden de rol van voorzanger / cantor geven
- Invulling geven aan het verlangen om de verbinding met de kinderen en jongeren te intensiveren. Het streven is om aan het begin van de viering te kiezen voor een lied / muziek die in taal en uitvoering aansluit bij hun leefwereld
- werken aan nieuwe vormen, zoals een open podium voorafgaand aan de viering (intrede), waar gemusiceerd kan worden en een werkvorm als 'lied & verhaal', waarbij iemand wordt uitgenodigd te vertellen over een voor hem/haar betekenisvol lied

- de samenwerking in voorbereiding en uitvoering van de eredienst tussen het predikantenteam en de musicus optimaliseren.
- de betrokkenheid van gemeenteleden bij de eredienst vergroten door meer interactieve elementen (zoals responsies) en muzikale inbreng (instrumentaal en vocaal)
- met regelmaat een 'experimentele' viering organiseren met een aantal nieuwe muzikale genres

Februari 2019

Werkgroepleden:
Jan-Harmen de Goeijen
Rinske van de Kaa
Laurens Schneider
Anneke de Hoop